

Enova og Enovas satsing innen energieffektivisering i bygg

Anna Barnwell, Vibeke Askeland, Jan Peter Amundal, Tor Brekke
11.02.2026

Enova

Statsforetak med 120 ansatte

Powerhouse - Trondheim

Eies av klima- og miljødepartementet

Formål og mål for avtaleperioden 2025-2028

Klima- og energifondet og Enova skal bidra til å nå Norges klimaforpliktelser, og å fremme effektive klima- og energiomstillingstiltak på veien til lavutslippssamfunnet

Enova skal fremskynde utvikling og utbredelse av klima- og energiløsninger som

- a) særlig reduserer klimagassutslipp under innsatsfordelingsforordningen mot 2030
- b) bidrar til et effektivt energisystem og styrker kraft- og effektbalansen
- c) gjennom økt innovasjon muliggjør en effektiv klima- og energiomstilling i tråd med lavutslippssamfunnet

Enovas aktivitet skal innrettes med sikte på å oppnå varige markedsendringer slik at klima- og energiløsninger tilpasset lavutslippssamfunnet på sikt blir foretrukket uten støtte.

**Verden krever
endring. Det er
markedsendring
som er Enovas
valuta.**

Norge skal kutte 55 %
av utslippene innen
2030 og 90-95% i 2050.
Tempoet må opp.

A full-page background image of a steel mill. A worker in a white helmet and dark protective suit is in the foreground, holding a long metal rod. In the background, a large industrial vessel is glowing with intense orange and yellow light, with smoke or steam rising from it. The scene is dimly lit, with the primary light source being the molten metal.

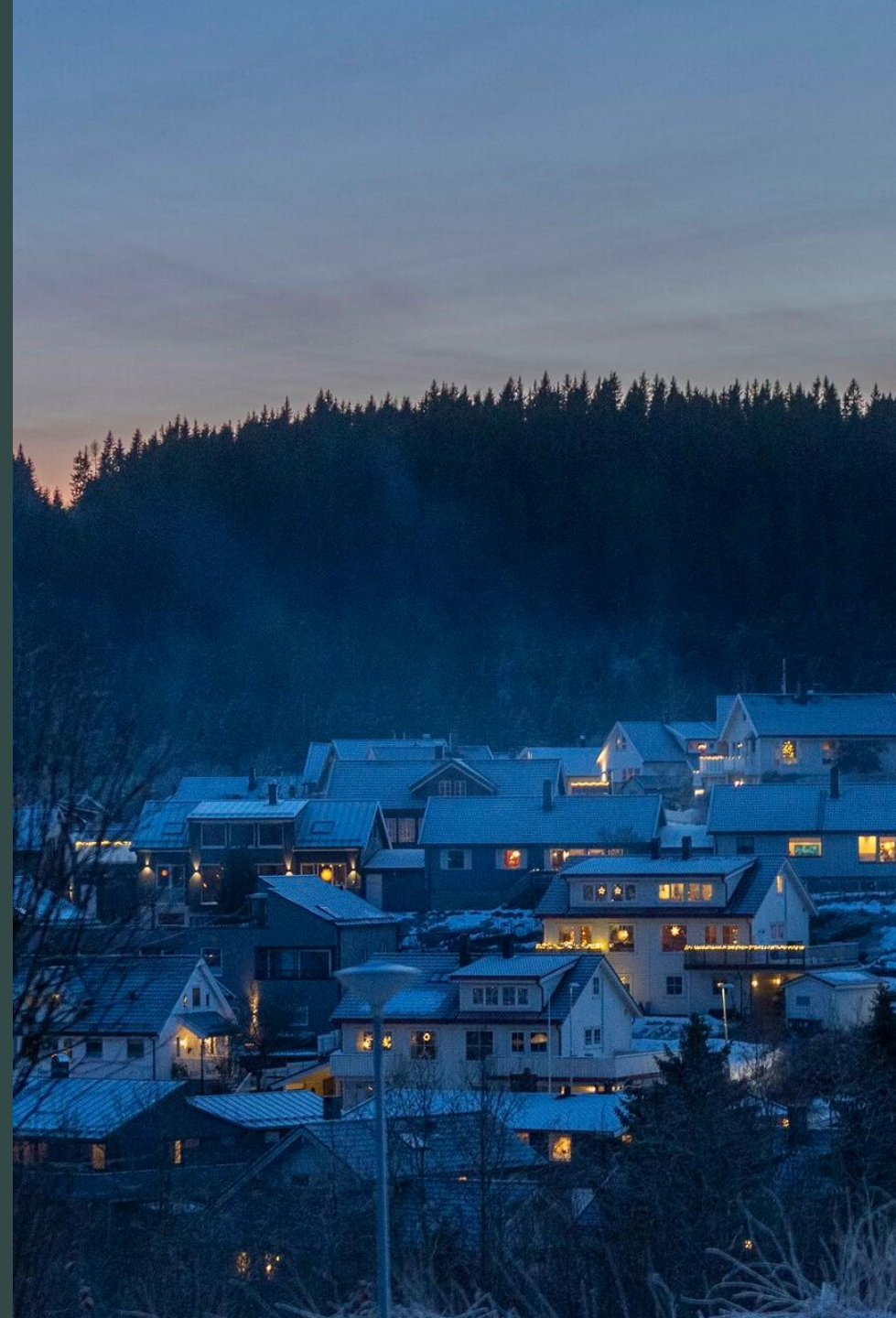
Hvis Norge og verden skal bli
et lavutslippssamfunn, må vi
gå over til utslippsfrie løsninger

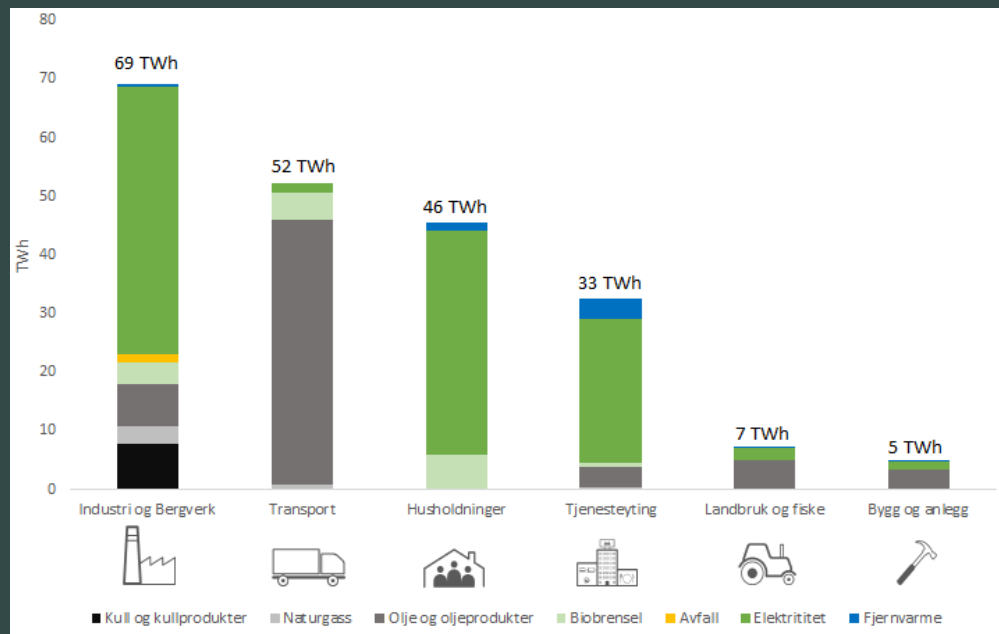
Et effektivt energisystem er en forutsetning for lavutslippssamfunnet.

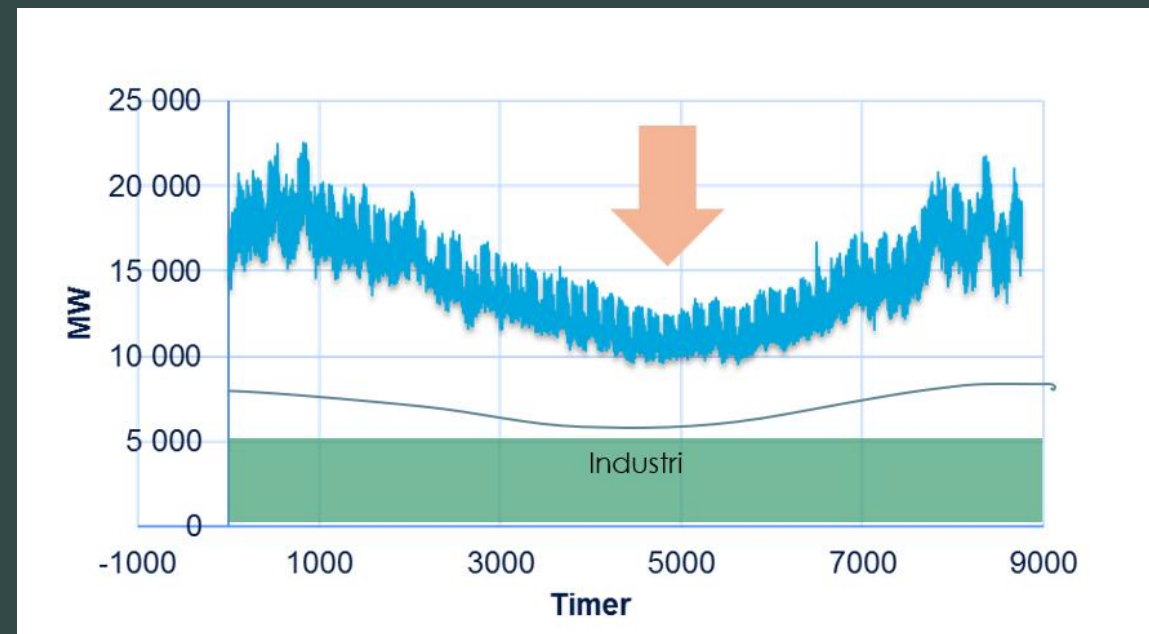
Energieffektivisering er avgjørende for forsyningssikkerheten og reduserte klimagassutslipp.

Når bygg først reduserer energibehovet sitt, frigjør det kapasitet i nettet. Det gir rom for utslippskutt i andre sektorer.

<https://energifaktanorge.no/norsk-energibruk/energibruken-i-ulike-sektorer/>

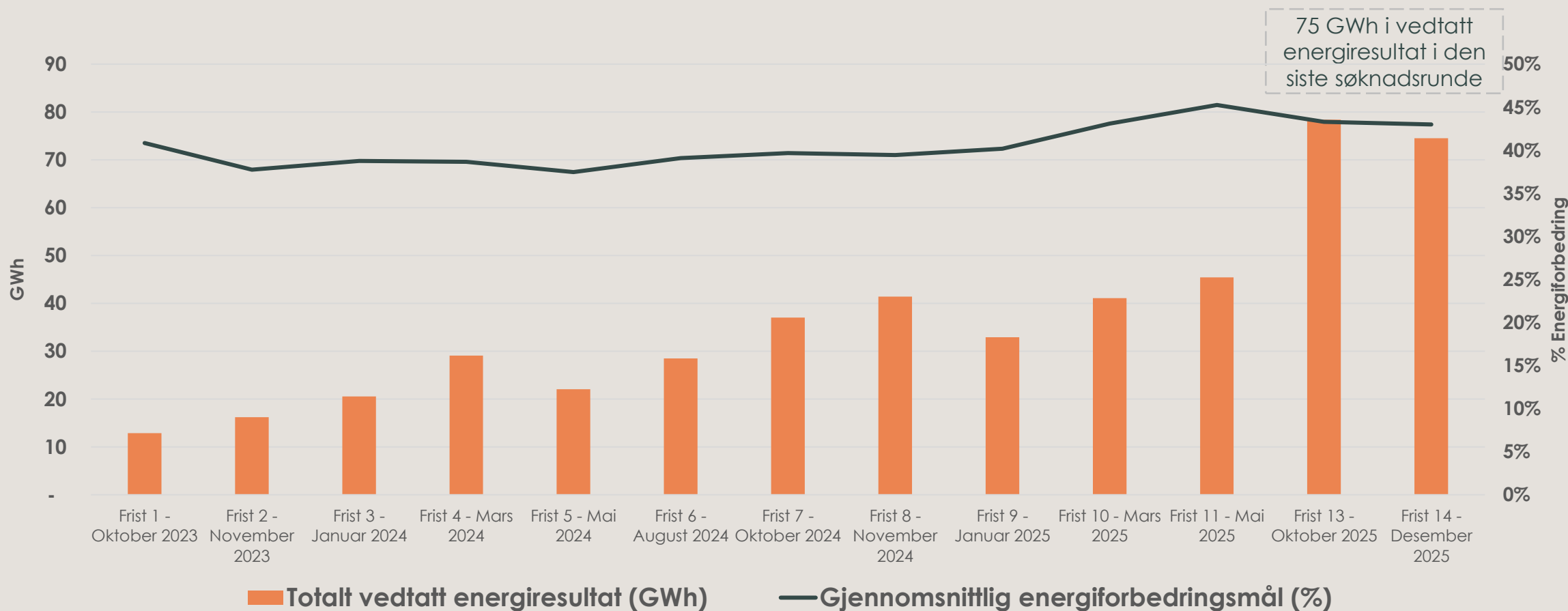
Enova har siden høsten 2023 prioritert en styrket satsing innen energieffektivisering i bygg og boligselskap

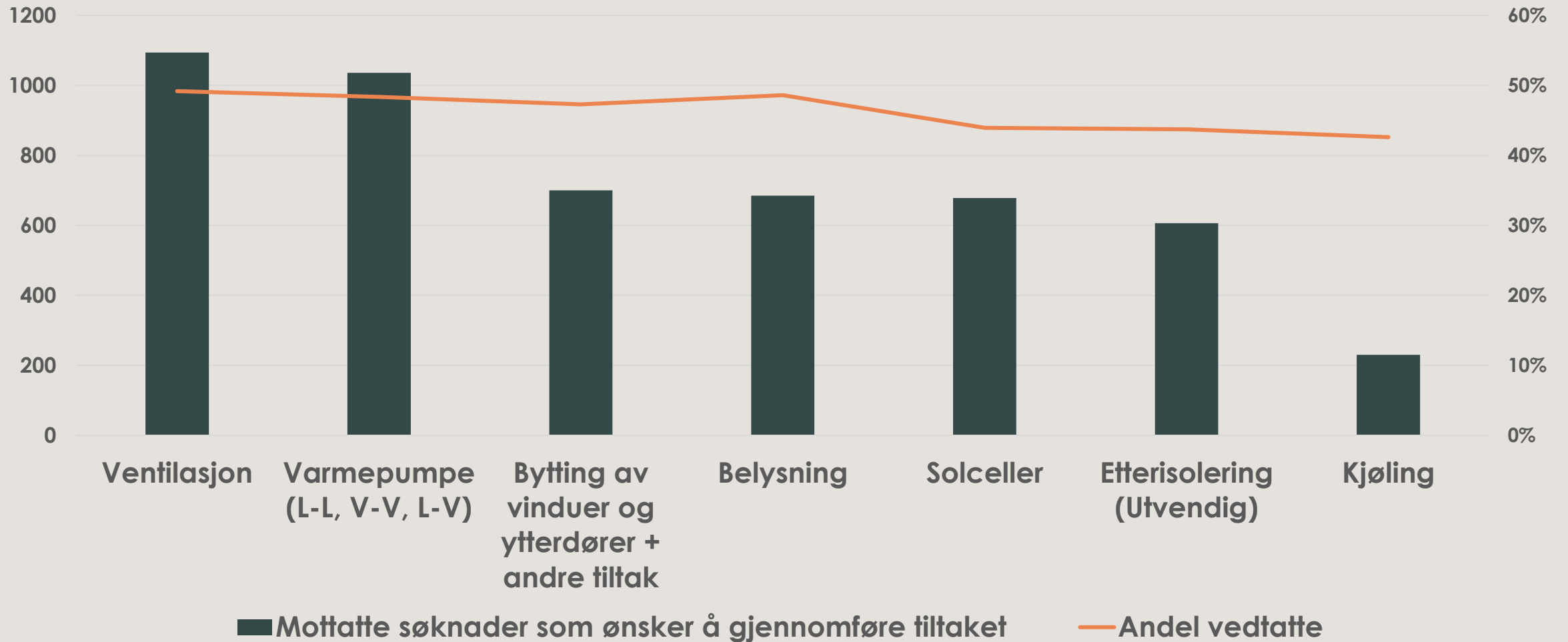
Energiforbedring i yrkesbygg

- Lansert: høsten 2023
- Mottatte søknader: 2 100
- Søknader fra: Alle fylker og mer enn 200 kommuner
- Vedtatte prosjekter: 1029 i mer enn 150 kommuner
- Vedtatt støtte: 1,47 milliarder kroner
- Vedtatt energiresultat: 476 GWh, tilsvarende 1,5 % av energibruken i norske yrkesbygg
- Utløst prosjektkostnad: 6,72 milliarder kroner
- Ferdigstilte prosjekter: 277
- Andel som oppfyller energiforbedringsmål: Over 93 %

Energieresultatene per søknadsrunde 2023- 2025

Søknader har stor variasjon i type energiltak

Enova har gitt tilsagn til 182 ulike tiltakskombinasjoner

Top 10 etterspurt tiltakskombinasjoner	Antall Prosjekt 2023-2025
Solceller	105
Ventilasjon	38
Ventilasjon, Varmepumpe luft-luft	26
Ventilasjon, Annet	25
Ventilasjon, Belysning, Annet	21
Etterisolering av yttervegger og tak, Ventilasjon, Belysning, Annet	19
Ventilasjon, Belysning, Varmepumpe luft-luft	18
Etterisolering av yttervegger og tak, Ventilasjon, Belysning, Varmepumpe luft-luft	15
Ventilasjon, Belysning, Varmepumpe luft-luft, Annet	14
Ventilasjon, Varmepumpe luft-luft, Annet	13

Statusmelding: Status i Enovas virkemidler forbedring av energitilstand i boligselskap

- Mottatte søknader: 516
- Vedtatte prosjekter: 189
- Vedtatt støtte: 811 million kroner
- Vedtatt energiresultat: 122 GWh
- Utløst projektkostnad: 5,03 milliarder kroner
- Ferdigstilte prosjekter: 26

Endringer fremover

Enovas virkemidler for byggsektoren

Enovas virkemidler til bygg og eiendom

Energikartlegging i yrkesbygg

Kartleggingsstøtte til borettslag og boligsameier

Mulighetsstudie for ombruk og fleksibilitet

Ny klimateknologi i bygge- og anleggssektoren

Planlegging og prosjektering for ombruk og fleksibilitet

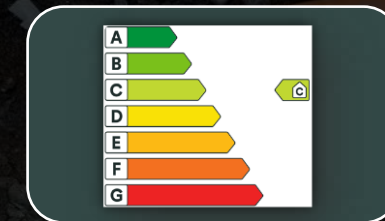
Støtte til forbedring av energitilstand i boligselskap

Støtte til forbedring av energitilstand i yrkesbygg

Varmesentraler

Energimerkeordningen for bygninger

Enovas støtteordninger for energieffektivisering i bygg

2023

2024

2025

2026

2027

VARMESENTRALER

VARMESENTRALER 2.0

KARTLEGGINGSSTØTTE BORETTLAG OG SAMEIER

ENERGIKARTLEGGING I YRKESBYGG

INVESTERINGSSTØTTE YRKESBYGG

INVESTERINGSSTØTTE BOLIGSELSKAP

Mulighetsstudie for ombruk og fleksibilitet

Kan dekke **inntil 50%**, og maksimalt **500 000 kr**, av prosjektets kostnader

Søker må være eier av et bygget/området som mulighetsstudien skal rettes mot.

- Bygge med mest mulig ombruk
- Ombruke hele bygg, altså la eksisterende bygg stå og rehabilitere heller enn å bygge nytt
- Bygge for fleksibilitet/flerbruk med den hensikt å redusere behov for nytt areal

Neste søknadsfrist **8. mai**

Planlegging og prosjektering for ombruk og fleksibilitet

Kan dekke **inntil 50%**, og maksimalt **1 000 000 kr**, av prosjektets kostnader

Søker må være eier av bygget, området eller byggene som skal prosjekteres

- Søk etter tilgjengelige ombrukbare materialer
- Tilpasninger i prosjektering og design
- Planlegging av logistikk og lagring
- Merarbeid knyttet til dokumentasjon og krav

Neste søknadsfrist **8. mai**

Energikartlegging i yrkesbygg

Kan dekke **inntil 50%**, og maksimalt **400.000 kr**, av prosjektets kostnader

Energi-, effektreduksjon, energi-omlegging, lokal energiproduksjon

Kan søkes av eier og leietaker.
Konkurranse om midlene

Neste søknadsfrist **18.mars**
Må ende opp i en rapport

Energikartlegging i borettslag og boligsameier

Kan dekke **inntil 50%**, og maksimalt **200.000 kr**, av projektets kostnader

	Kartleggingsstøtte (kr)
*Antall boenheter	Maks. støtteandel: 50%
5-49	100 000
50-99	125 000
100 - 149	150 000
150 - 199	175 000
200 -	200 000

* Samlet antall boenheter i borettslaget eller boligsameiet

Energi-, effektreduksjon, energi-
omlegging, lokal energiproduksjon

Kontinuerlig saksbehandling
Må ende opp i en rapport

Ny klimateknologi i bygge- og anleggssektoren

Hva?

Bidra til å ta i bruk ny klimateknologi i bygge- og anleggssektoren, som reduserer klimagassutslipp og fremmer mer bærekraftige løsninger.

Hvem?

Aktører i bygge- og anleggssektoren som ønsker å implementere innovative teknologier i sine prosjekter.

Hvor mye?

Støtte basert på prosjektets størrelse og teknologiens modenhet. Støtten vurderes individuelt og kan dekke en betydelig del av merkostnadene.

Søknadsfrist:

Løpende

Varmesentraler

- Sjablongmessig støtte (kr/kW installert effekt) til
 - Biokjeler (flis, pellets, brikker eller annen fast biobrensel)
 - Varmepumper (luft/vann m/akk., eller væske/vann (inkl bergvarme))
 - Kundesentral for tilknytning til fjernvarme
- Tilleggsstøtte (kr/kW installert effekt) for
 - Akkumulator (over 500 liter)
 - Elektrostatisk filter
 - Naturlig arbeidsmedium i varmepumpe
 - Nærvarme
 - Konvertering til vannbåren varme
- Maksimal samlet støtte på 3 (9) millioner kroner
 - Kan maksimalt utgjøre 45% av godkjente kostnader

Nye vilkår – Forbedring av energitilstand i yrkesbygg og boligselskap

Justering av vilkår

Begge støtteprogrammene ble lansert høsten 2023.

Evaluering høst 25:

- Behov for justering av formål og vilkår for at programmene skal bli mer målrettet.
 - Mer fokus på å avlaste el. nettet spesielt på de kaldeste dagene.
 - Minstekrav til reduksjon i netto energibehov
- Tilpasninger til nytt energimerke.
- Økt sannsynlighet for å bli innvilget støtte

Justering av vilkår

Lansert fredag 30.januar.

Åpner for søknader ca 15.februar

Forbedring av energitilstand i boligselskap

- Støtte til investeringer i energiltak i boligselskaps bygningsmasse.
 - Borettslag, boligsameier, eierseksjonssameier, boligaksjeselskap
- Tiltakene må redusere:
 - Beregnet levert energibehov i lokalt klima med minimum **10 %** for hver bygning som omfattes av søknaden.
 - Beregnet netto energibehov med minimum **10%** for hvert bygg som inngår i søknaden.
- Energiattest 1.1.26 eller nyere i søknad og sluttrapport (obligatorisk).
- Maks støtte 25 % oppad begrenset til 10 MNOK.
 - Flere enn før kan få støtte!

Forbedring av energitilstand i yrkesbygg

- Støtte til investeringer i energiltak i yrkesbygg.
- Søker: Byggeier eller leietaker.
 - Hvis leietaker er søker må leietakers energikostnader reduseres som følge av tiltakene som gjennomføres.
- Tiltakene må redusere:
 - Beregnet levert energibehov i lokalt klima med minimum 20 % for hver bygning som omfattes av søknaden.
 - Beregnet netto energibehov med minimum 20% for hvert bygg som inngår i søknaden.
 - Unntak: Bygg der kun ett tiltak reduserer netto energibehov gjennomføres må tiltaket redusere byggets netto energibehov med minst 10%.
 - Ett tiltak kan være klimaskalltiltak, ventilasjon etc.

Forbedring av energitilstand i boligselskap og yrkesbygg

- Kan ikke inkludere tiltak som øker mengden elektrisitet til oppvarmingsformål.
 - Unntak: Varmepumpen brukes til varmegjenvinning av overskuddsvarme i bygget eller erstatter lovlig fossil varmekilde.
- Kan ikke inkludere varmepumper i område med fjernvarmekonsesjon.
 - Unntak:
 - Fjernvarmeleverandøren bekrefter at de ikke kommer til å bygge ut fjernvarme innen nær fremtid.
 - Varmepumpen brukes til varmegjenvinning av overskuddsvarme i bygget eller erstatter lovlig fossil varmekilde.

Forbedring av energitilstand i yrkesbygg og boligselskap

Rangering:

Søknader som er kvalifisert rangeres etter søkt støttebeløp sett opp mot mål for energiforbedring i prosjektet. Rangeringen gjøres etter følgende formel (Lavest tall får beste rangering):

$$\frac{\text{Søkt støttebeløp (kr)}}{\text{mål for energiforbedring (kWh)} * \text{mål for energiforbedring (\%)}}$$

Søker må:

- Laste inn energiattester (1.1.26 eller nyere) for byggenes tilstand på søknadstidspunktet (beregnet levert energi i lokalt klima).
- Legge inn mål for energiforbedring (reduert levert energi i lokalt klima)
- Støttebeløp.
- Prosent energiforbedring beregnes så automatisk.

«Ris bak speilet»

- Hvis realisert reduksjon levert energi er *søkt* (mål) eller mer: Omsøkt beløp avkortes kun hvis kostnad er lavere enn budsjett (støtteandel).
- Hvis realisert reduksjon i levert energi er mindre enn i søknad: Støtte avkortes basert på hvor stort avviket er mellom mål og faktisk realisert energiforbedring. I tillegg avkortning ved ev. lavere kostnad enn budsjett.
 - 10% avkortning pr prosentpoeng mindre reduksjon enn målet i søknad.
 - Mål 25%
 - Resultat 24% (1 prosentpoeng mindre)
 - Støtten avkortes med 10%
- Hvis minstekrav til levert eller netto energibehov ikke nås: støtte utgår til bygget og/eller prosjektet.

Eksempler minstekrav- Kontorbygg

Kontorbygg

Byggeår: 1978 (TEK 69)	1978	(TEK 69)
BRA	4 000	m2
Leveret energi i lokalt klima	1 000 000	kWh/år
Netto energibehov	980 000	kWh/år

Eksempler minstekrav- kontorbygg

Kontorbygg

Byggeår: 1978 (TEK 69)	1978	(TEK 69)
BRA	4 000	m2
Lvert energi i lokalt klima	1 000 000	kWh/år
Netto energibehov	980 000	kWh/år

Ett red.tiltak + varmepumpe	Redusert netto		Redusert levert m/vp	
	kWh/år	%	kWh/år	%
Etterisolering yttervegger (TEK17)	117 600	12 %	53 000	5 %
Varmepumpe			180 000	18 %
SUM	117 600	12 %	233 000	23 %

Eksempler minstekrav- kontorbygg

Kontorbygg

Byggeår: 1978 (TEK 69)	1978	(TEK 69)
BRA	4 000	m2
Lvert energi i lokalt klima	1 000 000	kWh/år
Netto energibehov	980 000	kWh/år

Ett red.tiltak + varmepumpe	Redusert netto		Redusert levert m/vp	
	kWh/år	%	kWh/år	%
Etterisolering yttervegger (TEK17)	117 600	12 %	53 000	5 %
Varmepumpe			180 000	18 %
SUM	117 600	12 %	233 000	23 %

12% > 10% = OK

23% > 20% = OK

Eksempler minstekrav- kontorbygg

Kontorbygg

Byggeår: 1978 (TEK 69)	1978	(TEK 69)
BRA	4 000	m2
Lvert energi i lokalt klima	1 000 000	kWh/år
Netto energibehov	980 000	kWh/år

Ett red.tiltak + varmepumpe	Redusert netto		Redusert levert m/vp	
	kWh/år	%	kWh/år	%
Etterisolering yttervegger (TEK17)	117 600	12 %	53 000	5 %
Varmepumpe			180 000	18 %
SUM	117 600	12 %	233 000	23 %

Flere red.tiltak med og uten varmepumpe	Redusert netto		Redusert levert u vp		Redusert levert m vp	
	kWh/år	%	kWh/år	%	kWh/år	%
Etterisolering yttervegger (TEK17)	117 600	12 %	117 778	12 %	53 000	5 %
Etterisolering tak (TEK 17)	49 000	5 %	49 000	5 %	22 050	2 %
Behovsstyrt ventilasjon	88 200	9 %	88 200	9 %	39 690	4 %
SUM tiltak som reduserer netto energibehov	254 800	26 %	254 978	25 %	114 740	11 %
Varmepumpe					170 000	17 %
SUM	254 800	26 %	254 978	25 %	284 740	28 %

Eksempler minstekrav- kontorbygg

Kontorbygg

Byggeår: 1978 (TEK 69)	1978	(TEK 69)
BRA	4 000	m2
Leverert energi i lokalt klima	1 000 000	kWh/år
Netto energibehov	980 000	kWh/år

Ett red.tiltak + varmepumpe	Redusert netto		Redusert levert m/vp	
	kWh/år	%	kWh/år	%
Etterisolering yttervegger (TEK17)	117 600	12 %	53 000	5 %
Varmepumpe			180 000	18 %
SUM	117 600	12 %	233 000	23 %

Flere red.tiltak med og uten varmepumpe	Redusert netto		Redusert levert u vp		Redusert levert m vp	
	kWh/år	%	kWh/år	%	kWh/år	%
Etterisolering yttervegger (TEK17)	117 600	12 %	117 778	12 %	53 000	5 %
Etterisolering tak (TEK 17)	49 000	5 %	49 000	5 %	22 050	2 %
Behovsstyrt ventilasjon	88 200	9 %	88 200	9 %	39 690	4 %
SUM tiltak som reduserer netto energibehov	254 800	26 %	254 978	25 %	114 740	11 %
Varmepumpe					170 000	17 %
SUM	254 800	26 %	254 978	25 %	284 740	28 %

Eksempler minstekrav- boligblokk

Boligblokk		
Byggeår: 1972 (TEK 69)	1978	(TEK 69)
BRA	4 000	m2
Leverert energi i lokalt klima	900 000	kWh/år
Netto energibehov	880 000	kWh/år

Eksempler minstekrav- boligblokk

Boligblokk				
Byggeår: 1972 (TEK 69)	1978	(TEK 69)		
BRA	4 000	m2		
Leverert energi i lokalt klima	900 000	kWh/år		
Netto energibehov	880 000	kWh/år		
Ett red.tiltak + varmepumpe	Redusert netto		Redusert levert	
	kWh/år	%	kWh/år	%
Etterisolering yttervegger (TEK17)	158 400	18 %	71 280	8 %
Varmepumpe			252 000	28 %
SUM	158 400	18 %	323 280	36 %

18% > 10% = OK 36% > 10% = OK

Eksempler minstekrav- boligblokk

Boligblokk						
Byggeår: 1972 (TEK 69)	1978	(TEK 69)				
BRA	4 000	m2				
Leverert energi i lokalt klima	900 000	kWh/år				
Netto energibehov	880 000	kWh/år				
Ett red.tiltak + varmepumpe	Redusert netto		Redusert levert			
	kWh/år	%	kWh/år	%		
Etterisolering yttervegger (TEK17)	158 400	18 %	71 280	8 %		
Varmepumpe			252 000	28 %		
SUM	158 400	18 %	323 280	36 %		
Flere red.tiltak med og uten varmepumpe	Redusert netto		Redusert levert u vp		Redusert levert m vp	
	kWh/år	%	kWh/år	%	kWh/år	%
Etterisolering yttervegger (TEK17)	158 400	18 %	158 600	18 %	71 370	8 %
Etterisolering tak (TEK 17)	35 200	4 %	35 200	4 %	15 840	2 %
Utskifting vinduer (3-lags)	26 400	3 %	26 400	3 %	11 880	2 %
SUM tiltak som reduserer netto energibehov	220 000	25 %	220 200	24 %	99 090	12 %
Varmepumpe					153 000	17 %
SUM	220 000	25 %	220 200	24 %	252 090	29 %

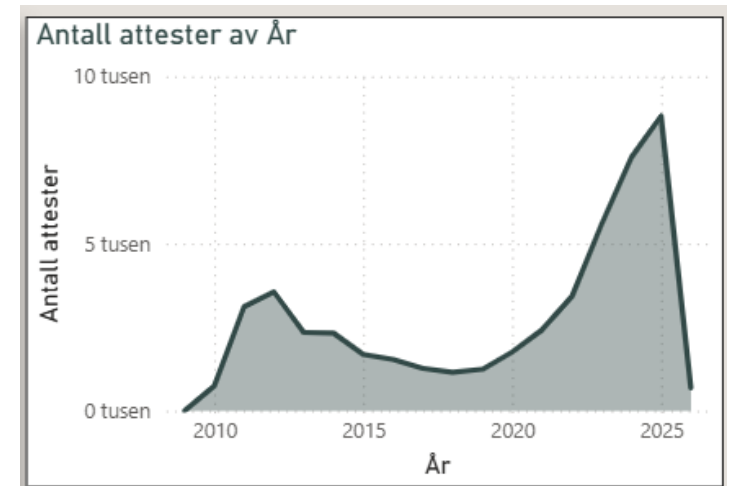

Søknadsfrister mm.

- Nye vilkår ble offentliggjort 20. januar
(flere endringer i vilkår kan komme senere i 2026)
- Åpnes for søknadsinnsending : ca. 15 .februar
- Søknadsfrister i 2026:
 - 13.Mars kl 12:00
 - 29. Mai kl 12:00

Ny energimerkeordning

Informasjon om endringer i energimerkeordningen for bygg og boliger gjeldende fra 1. januar 2026

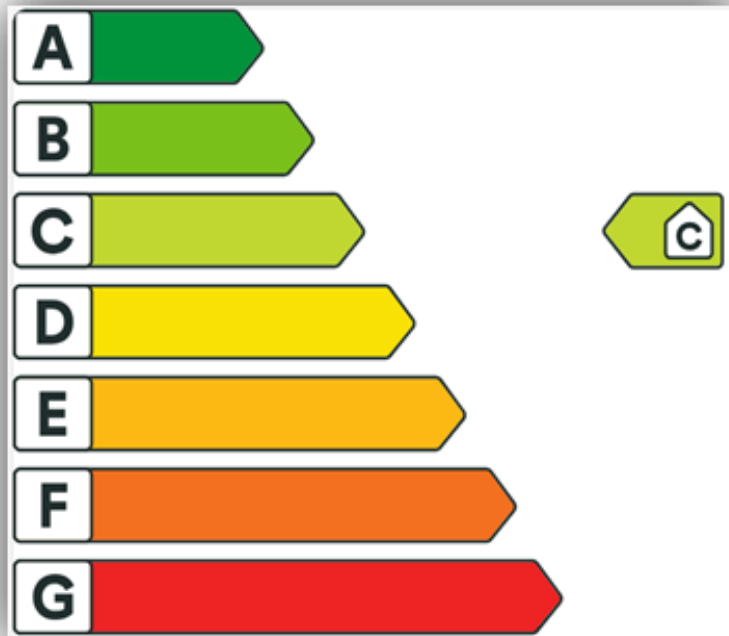

Hvorfor endring?

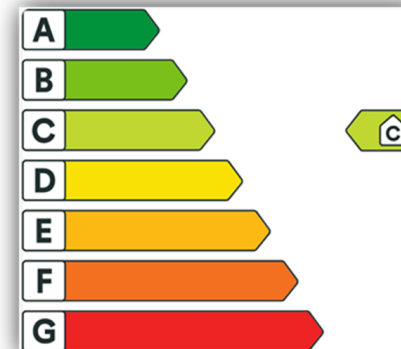
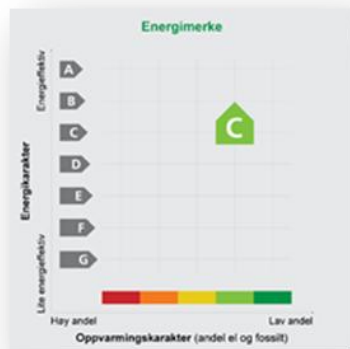
- Vanskelig å forstå
- Trekker ikke i «riktig» retning
- Fungerer dårlig som indikator for grønn finansiering

Hvorfor endring?

- Lettere å forstå
- Trekker i «riktig» retning
- Fungerer godt som indikator for grønn finansiering

Hvordan bestemmes energimerket?

«Gammelt» energimerke

Energikarakter bestemmes av «beregnet levert energi» ved standard klima og bruk

Oppvarmingskarakter bestemmes av hvilken energibærer bygningen varmes opp med

Bioenergi og fjernvarme: **Grønn karakter**

Elektrisitet og fossil olje: **Rød karakter**

Nytt energimerke

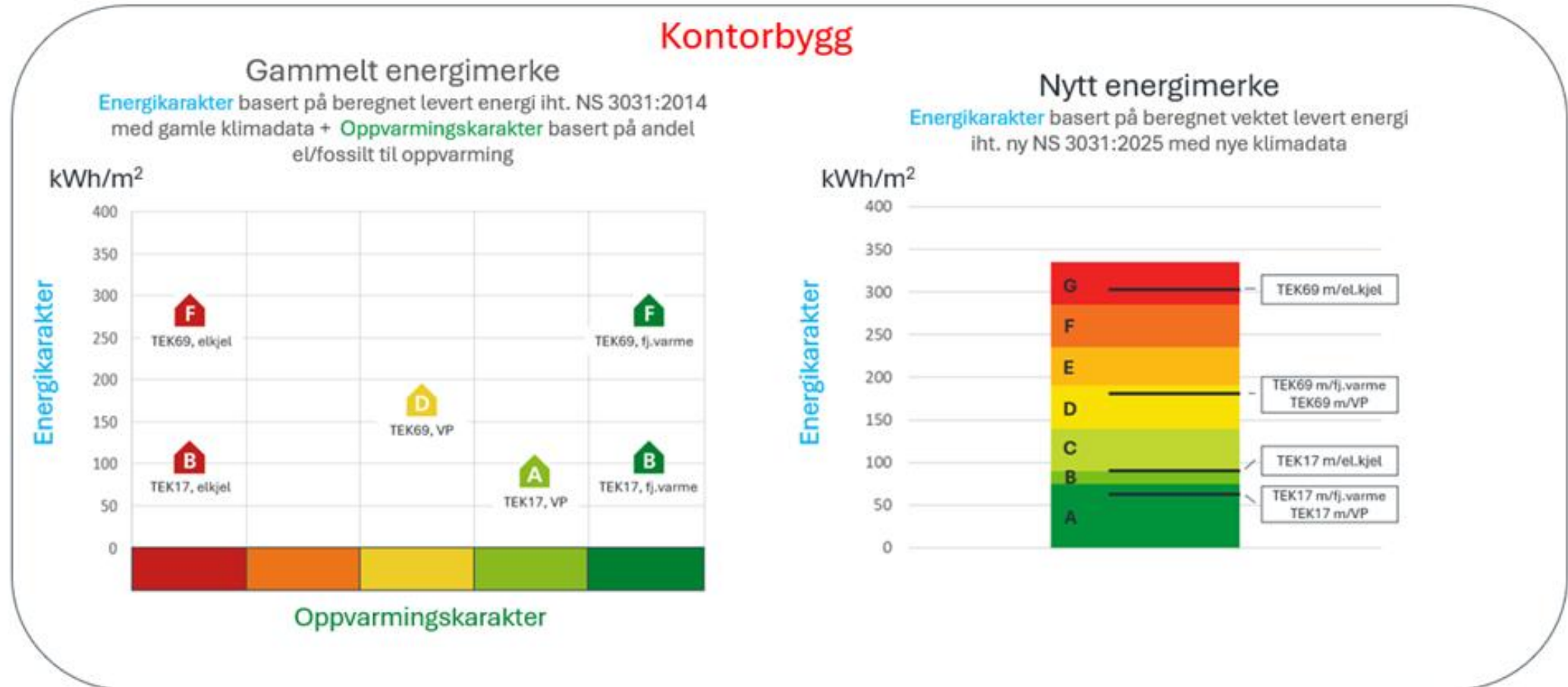
Energikarakter bestemmes av «Vektet beregnet levert energi» ved standard klima og bruk

Energibærere vektes med ulike faktorer

Bioenergi, fjernvarme (og –kjøling): **0,45**

Elektrisitet og fossil energi: **1**

Gammelt vs nytt energimerke

Takk!